

**ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE**

Tobačna ulica 5 | 1000 Ljubljana
T 01 230 95 00
E zrsvn.oe@zrsvn.si | www.zrsvn.si

Številka: 5-III-162/2-O-2017/TLMSBFKB
Datum: 24.3.2017

**Republika Slovenija
Ministrstvo za infrastrukturo
Direktorat za energijo
Langusova ulica 4
1535 Ljubljana**

 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO LJUBLJANA		
PREJETO: 18		
Priloga:	28. 03. 2017	Vrednost:
Številka zadeve: 0141-3/2017/23		
Signaturna: 00911725		

ZADEVA: Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje apnenca v pridobivalnem prostoru Lipica I – širitev.

Na osnovi vaše vloge št. 0141-3/2017-18 z dne 24.2.2017, prejete dne 24.2.2017 izdajamo v skladu s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/1999, 31/2000 - popr., 110/2002 - ZGO-1, 119/2002, 41/2004, 61/2006 - ZDru-1, 32/2008 - Odl. US, 8/2010 - ZSKZ-B, 46/2014; v nadaljevanju ZON), naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje apnenca v pridobivalnem prostoru Lipica I - širitev, ki obsega zemljišča s parc. št. 1868/86, 1868/87, 1868/88, 1868/89, 1868/90, 1868/251, 1868/256, 1868/257, 1868/258, 1868/259, 1868/260, 1868/261, 1868/84-del, 1868/91-del, 1868/94-del, 1868/95-del, 1868/96-del, 1868/122-del, 1868/123-del, 1868/124-del, 1868/125-del, 1868/126-del, 1868/127-del, 1868/128-del, 1868/129-del, 1868/130-del, 1868/250-del, 1868/252-del, 1868/253-del, 1868/254-del, 1868/255-del in 1868/352-del, vse k.o. Bazovica ter zemljišča s parc. št. 65/2-del, 145/22-del, 145/23-del, 145/59-del, 145/60-del, 145/61-del in 145/62-del, k.o. Lokev, vse v občini Sežana. Predmet rudarske pravice je pridobivanje naravnega kamna – apnenca v predvideni količini 787.331 m³. Trajanje rudarske pravice je predvideno za dobo 40 let. Razširjeno pridobivalno območje zajema območje južno in zahodno od sedanjega kamnoloma Lipica I za katero ima stranka že podeljeno koncesijo. Nov pridobivalni prostor bo zajemal obstoječ pridobivalni prostor Lipica I in širitev. Na območju obstoječega pridobivalnega prostora Lipica I se izvaja nadzemno in podzemno izkoriščanje, na območju širitve se bo izvajalo podzemno izkoriščanje.

Vlogi ste priložili:

- kopijo vloge stranke št. 32/2017 z dne 20.1.2017 s situacijskim načrtom pridobivalnega prostora v merilu 1:3000.

1 UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo varstvene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Državni in lokalni organi ter druge osebe javnega prava, ki so pristojne za pripravo prostorskih aktov in drugih aktov rabe naravnih dobrin, si morajo v postopku priprave teh aktov pridobiti naravovarstvene smernice.

2 SPLOŠNI DEL

Pridobivalni prostor Lipica I - širitev v občini Sežana, ki ga obravnava vloga se v celoti nahaja v območju pričakovanih naravnih vrednot, ekološko pomembnem območju, posebnem varstvenem območju in delno v območju naravne vrednote.

Ident. štev.: 3635

NARAVNA VREDNOTA: Lipica – nahajališče apnenca »unito« in »fiorito«

Zvrst: geološka

Status: naravna vrednota državnega pomena

Kratka oznaka in ocena stanja: Obstoječ kamnolom Lipica I je nahajališče krednega rudistnega apnenca »fiorito« in »unito« s številnimi fosili. Območje je določeno za naravno vrednoto. Kamina na območju se izkorišča kot naravna surovina – naravni kamen. Pomembna je ohranitev lastnosti naravne vrednote z ohranjanjem tipičnih profilov kamnine na območju.

OBMOČJE PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT:

- Kras

Kratka oznaka: Območje krednih kamnin z nahajališči fosilnih rib.

- Karbonati

Kratka oznaka: Območje karbonatnih kamnin s številnimi jamami in brezni.

Koda: 51100

EKOLOŠKO POMEMBNO OBMOČJE: Kras

Kratka oznaka: Območje Kras je obsežna apneniška planota v jugozahodnem delu Slovenije z veliko raznolikostjo habitatnih tipov (npr. jame), življenjski prostor ogroženih rastlinskih in živalskih vrst med katerimi je veliko endemitov, predvsem podzemeljskih vrst (npr. človeška ribica (*Proteus anguinus*)).

Koda: SI5000023

POSEBNO VARSTVENO OBMOČJE: Kras

Kratka oznaka: Obravnavano območje je pomembno za ohranjanje ogroženih in zavarovanih vrst ptic, ki so tudi vrste zaradi katerih je bilo območje Natura 2000 določeno, npr. rjavega srakoperja (*Lanius collurio*), podhujke (*Caprimulgus europaeus*), velike uharice (*Bubo bubo*)... Za slednjo je kamnolom posebnega pomena, saj v njegovih zapuščenih stenah gnezdi. Znotraj varstvenega območja je 16 teritorijev velike uharice, od teh je bilo v letu 2016 zasedenih le 7. Med slednjimi je tudi teritorij, katerega gnezdo je znotraj kamnoloma. Ohranitev gnezda znotraj kamnoloma, ki je glede na spremljanja stanja aktivno že več let, je zato izjemnega pomena za ohranjanje ugodnega stanja velike uharice znotraj varovanega območja.

3 POSEBNI DEL

Za območje Občine Sežana je sprejet Občinski prostorski načrt (v nadaljevanju: OPN) Občine Sežana (Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Sežana, Uradni list RS, št. 20/16) za katerega je Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica izdelal *Naravovarstvene smernice za OPN Občine Sežana* (št. 5-III-741/2-O-10/ACG, december 2010) ter dopolnitve naravovarstvenih smernic: dopis št. 5-III-540/1-O-2013 z dne 18.6.2013, dopis št. 5-III-540/3-O-2013/ACG z dne 17.12.2013 in dopis št. 5-III-540/4-O-2013/ACG z

dne 8.12.2014. V navedenih smernicah in dopolnitvah je v skladu z ZON podana vsebina za področje ohranjanja narave. Vsebina naravovarstvenih smernic naj se upošteva pri umeščanju dejavnosti v prostor in urejanju prostora.

3.1 Varstvo naravnih vrednot

3.1.1 Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

3.1.2 Podrobnejše varstvene usmeritve

3.1.2.1 Geološke naravne vrednote

Na naravni vrednoti

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Pridobivanje mineralnih surovin in raziskovanje pred njihovim pridobivanjem se na naravni vrednoti izvaja tako in v takšnem obsegu, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Pri pridobivanju mineralnih surovin, raziskovanju ali sanaciji območij pridobivanja mineralnih surovin se opravi občasen naravovarstveni nadzor z namenom pravočasnega odkritja novih kvalitet naravne vrednote. V primeru, ko se zaradi neodločljivega posega, predvideva poškodovanje ali uničenje naravne vrednote in ni mogoče zagotoviti njenega in-situ varstva, se ustrezno dokumentira in za fizično prestavljive naravne vrednote izvede ukrepe ex-situ varstva.
- Sanacija območij, na katerih so se pridobivale mineralne surovine, se izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Naravno vrednoto se ohranja vidno in dostopno.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se na naravni vrednoti ne odlaga in ne skladišči.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Izjemoma se to lahko izvaja v ohranitvene namene, če na nahajališču ni mogoče zagotoviti učinkovitega varstva.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

3.2 Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V primeru najdbe mineralov ali fosilov ter odkritju jame med gradnjo objektov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Najdbo mora najditelj prijaviti organizaciji pristojni za ohranjanje narave, hkrati pa jo mora zaščititi pred uničenjem, poškodbo ali krajo.

3.2.1 Priporočila za ravnanje glede na vrsto posega pred odkritjem

Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi deli z vidika odkrivanja geoloških pojavov, ki so potencialna naravna vrednota, in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot.

3.2.2 Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave, ki pripravi usmeritve.

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

3.3 Varstvene usmeritve za varstvo ekološko pomembnih območij

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za načrtovanje prostorskih ureditev in rešitev ter urejanja in rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

3.3.1 Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

3.4 Varstvene usmeritve za varstvo posebnih varstvenih območij (območij NATURA 2000)

3.4.1 Splošne varstvene usmeritve

Na Natura 2000 območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
 - rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

3.5 Konkretna varstvena usmeritve za varstvo naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij

Na območjih s statusom naj se pri načrtovanju in izvajanju predvidenih posegov zaradi podelitve koncesijskega akta za rudarsko pravico upošteva sledeče konkretna varstvena usmeritve:

1. Z namenom ohranjanja naravne vrednote Lipica – nahajališče apnenca »unito« in »fiorito« naj se v sodelovanju s pristojnim zavodom za varstvo narave določi območje ohranjanja tipičnih profilov kamnin na območju naravne vrednote.
2. V območje sten med novim dvigalom in severovzhodnim delom kamnoloma naj se ne posega in se ga ne osvetljuje, saj so te stene potrjen gnezdilni habitat varovane vrste sove - velike uharice (*Bubo bubo*). Ohranitev gnezda znotraj kamnoloma, ki je glede na spremljanja stanja aktivno že več let, je izjemnega pomena za ohranjanje ugodnega stanja velike uharice znotraj varovanega območja.
3. Uredi naj se kritična mesta v območju, ki ga koncesija pokriva, na napeljavi za dobavo elektrike iz naselja Lokev (transformatorsko postajo v kamnolomu in električne stebre) tako, da bodo varni za varovano vrsto sove - veliko uharico (*Bubo bubo*) in ne bo prihajalo do električnih udarov. Zlasti za transformatorsko postajo je znano, da predstavlja smrtno past za osebkve velike uharice, saj je bilo zabeleženih več smrti te ogrožene vrste ptice, kar potrjuje negativen vpliv na varovano vrsto. Nova koncesija podaljšuje čas delovanja kamnoloma in s tem tudi negativnega vpliva na veliko uharico. Nenazadnje pomenijo izpadi električnega toka zaradi električnih udarov tudi omejitve za izvajanje same dejavnosti.
4. Dostop v podzemni kamnolom, manipulativne površine in dostopne poti naj ostajajo oz. naj se v največji možni meri uredijo na že degradiranih površinah obstoječega kamnoloma, zaradi ohranjanja habitatov in zagotavljanja ugodnega stanja varovanih vrst ptic kot je npr. podhujka (*Caprimulgus europaeus*).

4 OPREDELITEV DO POSEGA

Menimo, da se **koncesija** za rudarsko pravico za izkoriščanje apnenca na pridobivalnem prostoru Lipica I – širitev **lahko podeli** ob upoštevanju zgoraj navedenih varstvenih usmeritev. Besedilo rudarskega projekta naj smiselno povzame konkretne usmeritve za varstvo naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij.

Morebitna vprašanja in dodatne pojasnila v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica (tel. št. 05 3305310).

Pripravili:

Tanja Lukežič, univ.dipl.inž.geol.
Višja naravovarstvena svetovalka

Martina Stupar, univ.dipl.inž.geol.
Naravovarstvena svetnica

Bojana Fajdiga, univ.dipl.biol.
Višja naravovarstvena svetovalka

Vodja OE:

Mirjam Gorkič, univ.dipl.biol.
Visoka naravovarstvena svetnica

dr. Darij Krajčič
direktor

Poslati:

naslovniku